

Titel: BREV TIL: Louis Hjelmslev FRA: Hans Jørgen Uldall (1952-12-29)

Citation: "BREV TIL: Louis Hjelmslev FRA: Hans Jørgen Uldall (1952-12-29)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_035-shoot-workidacc-1992_0005_035_Uldall_0080/facsimile.pdf (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Edinburgh, d. 29/12/52.

Kære Hjelmslev,

Tak for dit brev af 22/12, der først er kommet idag--formentlig paa grund af juletravthed. Jeg blev glad, fordi det er et stort skridt at faa diskussionen i gang, men ogsaa skuffet over at se hvor stor forskel der er paa din og min opfattelse af Outline-sagen. Jeg kan ikke rigtig forstaa hvordan det kan vaere gaaset til, men i hvert fald saa vi jo se at faa det klarer først og strax.

Outline I blev fremlagt paa kongressen i London efter aftale med dig; det saa vi vel i hvert fald kunne blive enige om som udgangspunkt. Det var ikke muligt, som vi havde haabet, at faa bogen publiceret inden kongressen, men vi gjorde det naestbedste og fremlagde den korrektur du har set, tydeligt maerket PROOF i de øverste højre hjørner. Naar det ikke lykkedes at faa bogen gjort faerdig, skyldtes det ikke mindst at det tog 14 dage at komme i forbindelse med dig i Bloomington. Jeg forstaar ikke at du nu anser bogens fremlaeggelse paa kongressen for en katastrofe.

Der var forskellige grunde til at det var uankeligt at faa bogen faerdig netop paa det tidspunkt. Hoder var ivrig for den reklame der kunde vaere i at bogen blev set paa kongressen. For mit eget vedkommende gjorde der sig navnlig to betragtninger gaeldende: (1) jeg var kommet til Danmark for at skrive en bog, og det var mig naturligt at den opgave skulde vaere løst inden jeg tog derfra, ikke mindst paa grund af forpligtelsen over for forlaget; (2) jeg mente at udgivelsen af første del vilde virke mere fremmende paa arbejdet med anden del end et blot manuskript. Det er jo almindeligt bekendt at du har meget at gøre, og jeg var, og er, bange for at det kan komme til at vaere meget længe før du kan faa et saa stort arbejde som anden del af Outline gjort faerdigt. Jeg vil naturligvis ikke blande mig i din planlaeggelse af din karriere, men jeg saa som din naere medarbejder og som din ven have lov at sige at den vokende byrde af administrativt arbejde du paatager dig, volder mig nogen bekymring: det er arbejde som masser af mennesker kan gøre nogenlunde tilfredsstillende; dit videnskabelige arbejde kan derimod ingen andre end du gøre. Jeg gentager at det naturligvis saa blive din egen sag om du vil gøre det ene eller det andet; men du kan nok forstaa at det for din medforfatter er et moment der saa tages med i betragtning.

Sagen om udgivelse af Outline saa, og ser, altsaa for mig saadan ud at første del efter aftale med dig blev gjort faerdig til udgivelse i August og nu bør komme jo før jo hellere.

Vi blev i sin tid enige om at skrive hver sin del fordi det syntes den bedste arbejdsmetode men ogsaa, som du sikkert husker, fordi jeg gerne vilde have en saerskilt del der eventuelt kunde bruges som disputats. Mht ansvaret er vi dog vist stadig enige om at hver er ansvarlig for formuleringen af sin del og at vi begge tilsammen haefter for teorien som helhed; det fremgaar af at vi skriver een bog i to dele, og det er en nødvendig konsekvens af vores arbejdsmetode, der fører til at vi sjældent bagefter kan udrede hvem der har fundet paa hvad. Desuden var det min tanke--og, hvis jeg ikke tager fejl, tillige din--at et forord skulde gøre rede for samarbejdets karakter, saa at det kunde blive vitteligt at vi nok er tvillinger men ikke ensæggede. Naturligvis findes der i min del (og ikke blot i indledningen) ting som du har fundet paa, lige som der forhaabentlig i anden del vil findes ting som jeg har fundet paa; det forekommer mig mindre vaesentligt, da enhver detaille er underkastet helheden, som vi begge har arbejdet paa, dels hver for sig, dels sammen, og som vi begge er ansvarlige for. Vi har jo aldrig vaeret interesserede i prioritetsproblemer, og i hvert fald jeg har altid set saadan paa det at den der gaar ind paa den andens ide dermed er ansvarlig i lige saa høj grad som ophavsmanden. Jeg er meget ked af at du nu synes at mene at jeg har regnet mere til mig end jeg er berettiget til; det har bestemt ikke vaeret min hensigt. Formuleringen af Principperne tog jeg efter sagen betænkning fra OSG for kontinuitetens skyld; der

kan næppe derved være gaaet noget aksar i din forfatterret, da OSG udkom paa dansk i 1945 og nu, formentlig inden Outline, kommer paa to sprog til. Imidlertid har jeg ikke noget isød at indlæningen, hvorefter du maatte ønske det, forsynes med henvisninger til OSG, der jo iførligt ogsaa hviler paa vort fælles arbejde.

Algebraen betragter jeg paa akkurat samme maade som alt det andet: det er ganske vist sig der i særlig grad har interesseret mig for denne ende af teorien, men jeg vilde aldrig have lavet saadan en algebra hvis alt det andet ikke var gaaet forud, og jeg troede endvidere at du havde akcepteret den og dermed var villig til at dele ansvaret for den. Da dette viser sig ikke at være tilfældet, idet du "finder det rigtigt at jeg bærer ensansvaret for algebraen i dens nuværende, ikke gennsprøvede form", staar der to muligheder sætne: vi kan diskutere algebraen og forsøge at blive enige, hvilket forudsætter at du fremstiller din kritik, og dersom denne diskussion ikke ifører til det fornykede resultat, kan du i forordet udtrykkeligt fralægge dig ethvert ansvar for algebraen. Dette vilde ganske vist være uheldigt, men ingen af os kan være interesseret i at du lægger navn til noget som du ikke mener at kunne godkende; jeg kan let selv komme i samme situation naar anden del engang kommer.

Paa titelbladet staar der General Theory fordi det er den titel du og jeg blev enige om. Jeg synes stadig der er god mening i det (jfr s. 86-87) men gear gerne ind paa dit ændringsforslag. Omslaget er uheldigt i flere henseender: gfr med det hvad du vil.

Jeg vilde gerne gaa ind paa dit principale forslag, men du maaske forstaa at jeg ikke har rood til at vente. For dig kan det være det samme om Outline kommer i det ene eller det andet aar, men Outline I er som bekendt den fattiges eneste læs. Det er uheldigt for dig at jeg er saadan stillet at det hæster, og det er uheldigt for mig at du er saadan stillet at det ikke hæster. Jeg foretraækker derfor dit subsidiaire forslag med den modifikation at vi diskuterer saa meget vi kan paa i løbet af Januar; jeg kan ikke faa mig selv til at tro at der kan være større overensstemmelser end vi kan faa bilagt i løbet af den tid, og der er vel heller ikke megen udsigt til at du kan fortsætte diskussionen ud over fyrste Februar.

Tak for hvad du skriver om mine egne forhold. Jeg er overordentlig glad og taknemlig over at have haft det aars fred i Danmark, og du har utvivlsomt ret i at der ikke vilde være kommet et tilsvarende videnskabeligt resultat ud af et aar i Rheden. Imidlertid er jeg naturligvis ikke glad for at sidde her uden stilling og uden indtægt, og jeg kan blive helt vild af rædsel ved tanken om at det kunde ske igen næste aar. Jeg ved ikke hvordan du har faaet det indtryk at jeg skulde have naegtet at undervise i andet end glossematik: det kunde aldrig falde mig ind. Derisød har jeg naturligvis reddet Bloch at jeg ikke kunde pastage mig at arbejde med ikke-glossematisk sprogbeskrivelser; men det ikke er det du har misforstaaet?

Tak for anbefalingen til Ohio; Bodelson havde allerede skrevet til mig deraf, men han synes ikke at have megen tiltro til at der kommer noget ud af det. Med Firth fik jeg næsten ikke snakket i London; han var dengang endnu rekonvalescent, og desuden sydede og skummede han naturligvis af forvirring under kongressen. Jeg tror det bedste bliver at jeg skriver til ham. Om Ohio kan jeg formentlig bedst skrive til Bloch, der har tilbudt at optræde som sin impressario i Amerike, og som formentlig maaske vide besked om ledige stillinger.

Hvad du skriver om Fulbright har fyldt mig med forfærdelse: hvis det glipper, kan jeg jo ikke tage til Summer Institute i Bloomington. Men maaske kan Indiana University eller Linguistic Society gøre noget i Washington. Jeg har endnu ikke hørt noget fra ambassaden i Khb eller modtaget nogen blanketter.

Efter din sidste samtale med Diderich forstaaer jeg alst ikke meningen med hans henvendelse til mig: hvis det ikke er meningen at drøfte glossematisk algebra,

ser jeg ikke hvorfor jeg skulde komme tilstede og heller ikke hvad korrekturerne skal bruges til. Jeg glæder mig til engang at få løsningen på denne gåde, men det bliver måske først i det hinsides, hvor alle slår folder og vi skue grant.

Til slut en helt personlig bemærkning, der forhåbentlig er overflødig. Gennem alle disse år har venskabet mellem os to, der i mit liv er noget ganske enestående, været mig endnu mere værdifuldt end det videnskabelige samarbejde: lad os nu prøve på at komme ud af vore øjeblikkelige vanskeligheder uden at sætte noget til af det og med den gensidige tillid som vi aldrig hidtil har fundet årsag til at forunde hinanden.

Din hengivne